

пацієнтам лікарських засобів зі співчуття». URL: <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/pubFile/813084>.

5. Регламент (ЄС) № 726/2004 Європейського Парламенту і Ради «Про встановлення процедур Спільноти для отримання дозволу на медичне застосування лікарського засобу та нагляду за обігом лікарських засобів, призначених для людей і застосування у ветеринарії, а також створення Європейського агентства з лікарських засобів». URL: https://health.ec.europa.eu/system/files/2016-11/reg_2004_726_en_0.pdf.

6. Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 24.08.2022 № 1525 «Про затвердження Порядку затвердження та проведення програми розширеного доступу пацієнтів до незареєстрованих лікарських засобів та програми доступу суб'єктів дослідження (пацієнтів) до досліджуваного лікарського засобу після завершення клінічного випробування та Змін до Порядку ввезення на територію України незареєстрованих лікарських засобів, стандартних зразків, реагентів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1269-22#Text>.

*Крайник Г.С.,
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри права та публічного управління
Житомирського державного університету імені Івана Франка*

НАЦІОНАЛЬНЕ АНТИКОРУПЦІЙНЕ БЮРО УКРАЇНИ: УДОСКОНАЛЕННЯ НОРМАТИВНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ

Конституція України у ст. 22 передбачає, що права людини не є вичерпними [1]. Одним із сучасних прав людини, на мою думку, є право на ефективну протидію корупції. Поняття корупції визначене у ст. 1 закону України «Про запобігання корупції». корупційне правопорушення - діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою, зазначеною у ч. 1 ст. 3 зазначеного Закону, за

яке законом встановлено кримінальну, дисциплінарну та/або цивільно-правову відповідальність [2].

За найбільш небезпечні прояви корупції передбачено кримінальну відповідальність. Перелік корупційних кримінальних правопорушень міститься у примітці до ст. 45 Кримінального кодексу України (далі – КК України) [3]. Питанням удосконалення ст. 49, примітки до ст. 45 Кримінального кодексу України вже було присвячено мої наукові праці, де, зокрема, пропонувалося виключити строки давності за вчинення корупційних злочинів та доповнити перелік корупційних злочинів статтею 160 КК України [4; 5].

Національне антикорупційне бюро України (далі – НАБУ) – є центральний орган виконавчої влади із спеціальним статусом, на який покладається попередження, виявлення, припинення, розслідування та розкриття корупційних та інших кримінальних правопорушень, віднесених до його підслідності, а також запобігання вчиненню нових (ст. 1 закону України «Про НАБУ») [6].

Водночас, системне тлумачення примітки до ст. 45 КК України [3] та ст. 216 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) [7] дає змогу зробити висновок, що НАБУ розслідує не усі, а лише окремі корупційні кримінальні правопорушення, що є не лише нелогічним (оскільки логіка створення НАБУ полягала в тому, щоб цей правоохоронний орган розслідував усі існуючі корупційні кримінальні правопорушення, а не їх частину), але й суперечить ст. 1 закону України «Про НАБУ» (НАБУ має розслідувати та розкривати корупційні та інші кримінальні правопорушення, віднесені до його підслідності, тобто усі корупційні кримінальні правопорушення).

Розглянемо більш детально вказане питання. Відповідно до примітки до ст. 45 КК України, корупційні кримінальні правопорушення передбачені на сьогодні *дев'ятнадцятьма* статтями КК України: 191, 262, 308, 312, 313, 320, 357, 410 (у випадку їх вчинення шляхом

зловживання службовим становищем) та кримінальні правопорушення, передбачені статтями 210, 354, 364, 364-1, 365-2, 368, 368-3, 368-4, 368-5, 369 та 369-2 КК України.

У цей же час розслідувати НАБУ має, на жаль, не усі корупційні кримінальні правопорушення, а передбачені лише *чотирнадцятьма* статтями КК України (з них корупційних – лише *дев'ять!*): 191, 206-2, 209, 210, 211, 354 (стосовно працівників юридичних осіб публічного права), 364, 366-2, 366-3, 368, 368-5, 369, 369-2, 410 КК України (згідно ч. 5 ст. 216 КПК України).

Не можна погодитись з кількістю працівників НАБУ – до 700 (згідно ч. 6 ст. 5 закону України «Про НАБУ»), оскільки вони через мізерну кількість в масштабах багатомільйонної України не зможуть ефективно виконати свої завдання.

У ч. 2 ст. 5 закону України «Про НАБУ» зазначено, що для забезпечення виконання завдань НАБУ його Директор утворює своїм рішенням не більше семи територіальних управлінь. Подальші дослідження мають визначити, чи оптимальною є кількість територіальних управлінь, або їх кількість слід збільшити для зручності діяльності та виходячи з важливості завдань НАБУ.

Висновки. 1. Одним із сучасних прав людини, на мою думку, є право на ефективну протидію корупції. Для більш ефективної реалізації цього права в Україні потрібне, зокрема, удосконалення нормативного забезпечення діяльності НАБУ.

2. Для удосконалення нормативного забезпечення діяльності НАБУ потрібно:

1) копіювати з примітки до ст. 45 КК України та вставити до **ч. 5 ст. 216 КПК України** перелік статей, що визначають корупційні кримінальні правопорушення, додати туди ще ст. 160 КК [5], щоб НАБУ розслідувало їх принаймні 20, а не 9 як тепер;

2) внести зміни до **ч. 6 ст. 5 закону України «Про НАБУ»**: «Гранична чисельність центрального та територіальних управлінь Національного бюро становить 700 осіб, у тому числі не більше 500 осіб начальницького складу», збільшивши чисельність мінімум до 3000 осіб для більш ефективного здійснення повноважень.

Список використаних джерел:

1. Конституція України, прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Про запобігання корупції: закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1700-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 49. Ст. 2056.
3. Кримінальний кодекс України: закон України від 5 квітня 2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2341-14>.
4. Крайник Г. С. Чи потрібні строки давності, щоб корупціонери в Україні й далі уникали кримінальної відповідальності (стаття 49 Кримінального кодексу України)? *Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності* : тези Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 3 березня 2017 р.). Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2017. 1068 с. С. 263–266.
5. Крайник Г.С. Щодо визнання корупційним злочину, передбаченого ст. 160 Кримінального кодексу України, та удосконалення визначення неправомірної вигоди. *25 років становлення Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ: славетна історія та горизонти майбутнього*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (21-22 лютого 2020 р., м. Суми) / Сумська філія Харківського національного університету внутрішніх справ. Суми: Видавничий дім «Ельдорадо», 2020. С. 194-195.
6. Про Національне антикорупційне бюро України: закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1698-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 47. Ст. 2051.

7. Кримінальний процесуальний кодекс України: закон України від 13 квітня 2012 р. № 4651-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 9–13. Ст. 88.

Кронівець Т.М.,

кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри фундаментальних і приватно-правових дисциплін Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Гнатенко М.О.,

здобувачка СВО магістр спеціальності Право Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Зростання частоти атак на державні сервери та персональні дані фізичних осіб, а також загрози організаційній безпеці, тобто крадіжки, пов'язані зі збільшенням поширення інформації через мережу, підвищили науковий і практичний інтерес до теми цього дослідження. Це пов'язано з тим, що в більшості розвинених країн право на захист персональних даних є одним з основоположних принципів громадянського суспільства і може слугувати основою для вдосконалення національного законодавства в цій сфері за умов наявності відповідних правових норм. Нова ера зростання загроз щодо викрадення персональних даних розпочалась із використання технологій штучного інтелекту [1, с.221].

Врахування розвитку зарубіжного законодавства у сфері захисту персональних даних має велике значення для сучасної України, оскільки в контексті європейської інтеграції наша держава потребує адаптації пріоритетних положень щодо захисту персональних даних до європейських та світових стандартів. Загалом європейське законодавство охоплює близько 20 загальноєвропейських конвенцій, директив та рекомендацій щодо захисту